



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 05.10.2026
Sayı : 3155



Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

50270

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 30.09.2026

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

Anayasa Madde – 160; “Sayıştay, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir. Sayıştayın kesin hükümleri hakkında ilgililer yazılı bildirim tarihinden itibaren onbeş gün içinde bir kereye mahsus olmak üzere karar düzeltilmesi isteminde bulunabilirler. Bu kararlar dolayısıyla idari yargı yoluna başvurulamaz.

(Ek üçüncü fıkra: 29/10/2005-5428/2 md.) Mahalli idarelerin hesap ve işlemlerinin denetimi ve kesin hükme bağlanması Sayıştay tarafından yapılır.”, şeklindeki hükmü çerçevesinde düzenlenen 6085 sayılı Sayıştay Kanununa göre Sayıştay, kamuda hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlık esasları çerçevesinde, kamu idarelerinin etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak çalışması ve kamu kaynaklarının öngörülen amaç, hedef, kanunlar ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olarak elde edilmesi, muhafaza edilmesi ve kullanılması için Türkiye Büyük Millet Meclisi adına yapılacak denetimleri, sorumluların hesap ve işlemlerinin kesin hükme bağlanmasını ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yerine getirilmektedir.

Bu kapsamda Tarım ve Orman Bakanlığı 2025 Yılı Denetim Raporu hazırlanmış ve kamuoyu bilgisine sunulmuştur. Söz konusu Raporda, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” başlığında, Bakanlığın iş ve işlemlerine ilişkin bazı bulgular tespit edilmiş ve öneriler sunulmuştur.

Bu bağlamda;

1. “Kişilerden Alacaklara Esas Bilgi ve Belgelerin Eksik Olması ve İlgili Hesabın Tam ve Doğruluğunun Teyit Edilememesi”, bulgusuna ilişkin Raporda, “140 Kişilerden Alacaklar Hesabının kişiler bazında Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (MYMY)’nde belirtilen bilgileri içerecek şekilde düzenlenmediği görülmüştür.”, tespitine yer verilmiş ve devamında “Söz konusu tespitler önceki yıllar Sayıştay Denetim Raporlarında bulgu konusu yapılmış olmakla birlikte henüz çözüme kavuşturulamamıştır. Söz konusu tespitin yıllardır çözülmemesinin gerekçesi nedir? Bu hususta bir çalışmanız var mıdır?”

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA



Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

2. “Toprak ve Tarım Reformu Kanunu Hükümlerine Göre Evvelce Kamulaştırılan Arazilerin İadesine İlişkin Olarak Varlık ve Yükümlülüklerin Muhasebeleştirilmemesi ve Raporlanmaması” bulgusuna ilişkin Raporda, “Mülga 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu kapsamında ilk olarak Şanlıurfa ilinde yapılan kamulaştırma ve bu kamulaştırmalarla ilgili olarak 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu hükümlerine göre yapılan arazi iadelerine ilişkin olarak varlık ve yükümlülük hesaplarında yapılması gereken mahsuplaşma işlemlerinin muhasebeleştirilmediği ve raporlanmadığı görülmüştür.”, tespitine yer verilmiş ve devamında “Hal böyle iken, Mülga 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu kapsamında ilk olarak Şanlıurfa ilinde kamulaştırılarak Bakanlık hüküm ve tasarrufuna giren arazi miktarları ve bu kamulaştırmaların karşılığı olarak 1986 yılına kadar devam eden taksit ödemeleri ile devam eden süreçte evvelce yapılan kamulaştırmalarla ilgili olarak 3083 sayılı Kanunun Geçici 1 ve 5'inci maddeleri hükümlerine göre yapılan arazi iadelerine ilişkin varlık ve yükümlülük hesaplarında yapılması gereken mahsuplaşma işlemlerinin muhasebeleştirilmediği ve Mali Tablolarda izlenmediği görülmüştür.”, söz konusu mevzuat çerçevesinde arazi iadesi işlemlerine ilişkin varlık ve yükümlülük hesaplarında yapılması gereken mahsuplaşma işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının, yapılarak Bakanlık mali tablolarında izlenmemesinin gerekçesi nedir?
3. “Kurumca Verilen Borçlardan Alacakların Mahiyetinin Tam Olarak Tespit Edilememesi”, bulgusuna ilişkin Raporda, “Tasfiye edilen fonlar (Ağaçlandırma Fonu ve Orman Köylüleri Kalkınma Fonu) kapsamında geçmiş yıllarda kullanılan kredilerden kaynaklı alacaklar olarak bahsedilen ve (Mülga) Orman ve Su İşleri Bakanlığından, 04.12.2019 tarihinde Tarım ve Orman Bakanlığı bilançosuna devredilen toplam 98.897.123,94 TL tutarındaki 132 ve 232 Kurumca Verilen Borçlardan Alacakların, devredildiği tarihten itibaren tahsil edilemediği görülmüştür.”, tespitine yer verilmiştir ve devamında “....2016 ve 2017 yılları (Mülga) Orman ve Su İşleri Bakanlığı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporlarında, “söz konusu alacakların Orman Genel Müdürlüğüne takip edilmesi gerektiği” vurgulanmış ise de bu alacakların kredi niteliği hakkında ve alacağa ait bir döküm, bilgi ve ek belge olmadığı için Orman Genel Müdürlüğüne değinilen alacaklara ilişkin veriler kayıt altına alınamamış, devralma işlemi yapılamamıştır.”, Raporda, Tarım ve Orman Bakanlığı kayıtlarına devredilen toplam 98.897.123,74 TL tutarındaki mahiyeti tam olarak bilinmeyen alacakların tahsilinde yaşanan belirsizlikler henüz giderilememiştir. Önceki yıllardan bu yana takip ve tahsili gerçekleştirilemeyen söz konusu alacakların kaynağının ve dayanaklarının ortaya çıkarılmasını hususunda bir çalışma yapılmakta mıdır? Sorumlu olan idareler nezdinde tasfiyeye/devre esas bilanço ve kredi dosyalarından hareketle kredi alacaklarının tam ve doğru tutarlarının tespit edilmemesinin gerekçesi nedir?
4. “Köy ve Belediyelerce Elde Edilen Mera Gelirlerinin Takip Edilmemesi”, bulgusuna ilişkin Raporda, “Mera, yaylak ve kışlak alanları ile umuma ait çayır ve otlakların sürdürülebilirliğinin sağlanması ve verimliliğinin artırılmasına yönelik

TBMM



50270

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

olarak, ilgili köy ve belediyelere ıslah ve geliştirme çalışmalarında kullanılmak üzere mera mevzuatı uyarınca gelir elde etme imkanı sağlanmış olmasına karşın elde edilen bu gelirlerin amacına yönelik kullanılmadığı tespit edilmiştir.”, yer verilmiş ve devamında “Yapılan incelemelerde köy ve belediyelere yatırılan, ıslah ve geliştirme amacıyla kullanılması gereken mera gelirlerinin bu amaçla kullanılıp kullanılmadığı meralardan sorumlu Daire Başkanlığı nezdinde araştırılmış, 2024 yılında sadece Tokat ilinde bir adet ıslah ve geliştirme projesi yürütüldüğü, 2025 yılında ise herhangi bir ortak proje yürütülmediği bilgisi alınmıştır.” Bu bağlamda öneride yer verilen Mera Yönetim Birliklerinin kurdurulmasının sağlanması,-Mümkün olmaması durumunda, hesaplarda biriken gelirlerin amacına doğrultusunda harcanabilmesi için yetkili ve sorumlu olacakların mevzuatla belirlenmesi hususunda bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

5. “Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması ve Tescili Sistemindeki Hayvan Sayılarının Güncellenmemesi”, bulgusuna ilişkin Raporda “Tanımlanan ve tescil edilen büyükbaş hayvan bilgileri ile hayvancılık işletme bilgilerinin, yönetmelik hükümlerinin karşılanmasını sağlamak amacıyla denetlenmesine (işletmelerin yıllık en az yüzde üçü) ve sığır cinsi hayvanlara 2025 yılında 3 defa aşılama programı uygulanmasına rağmen, tanımlı hayvan bilgilerinin güncellenmediği tespit edilmiştir.” yer verilmiş ve devamında “2025 yılında uygulanan Aşılama Programı kapsamında TÜRKVET bilgi sisteminde kayıtlı olan büyükbaş hayvanların 3 aşından hiçbirisinin yapılmaması mümkün bulunmadığı değerlendirilerek yapılan incelemede; TÜRKVET Hayvan Kayıt Sistemi’nde 2025 yılında zorunlu aşı uygulamasına tabi kayıtlı hayvanlardan büyükbaşlarda yaklaşık 2,5 milyonuna, küçükbaşlarda ise yaklaşık 35 milyonuna herhangi bir aşılama işleminin yapıldığına dair kayıt bulunmadığı tespit edilmiştir.

TÜRKVET Hayvan Kayıt Sistemi’nde yer alan büyükbaş ve küçükbaş hayvanlara ilişkin yaş bilgileri incelendiğinde ise biyolojik ve hayvan işletmeciliği açısından makul kabul edilemeyecek yaşlarda olduğu görülen hayvan sayısının oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir. Hayvanların doğal yaşam süresi, üretim ve verimlilik dönemleri dikkate alındığında; sistemde olağan dışı derecede ileri yaşta görülen hayvan kayıtlarının bulunması, ölüm, kesim veya sistemden düşüm işlemlerinin zamanında yapılmadığını göstermektedir. Bu durum, TÜRKVET sisteminde fiilen var olmayan hayvanların sistemde aktif olarak tutulduğuna işaret etmektedir. TÜRKVET Hayvan Kayıt Sistemi’nde yer alan doğum kayıtları incelendiğinde de aynı anne hayvana ait yavru sayılarının biyolojik gerçeklikle bağdaşmayacak sayıda kayıtların bulunduğu tespit edilmiştir.” söz konusu tespitlere ilişkin ne tür tedbirler (risk analizlerinin, denetim sonuçlarının ve denetimde görevli olanların sorumluluklarının gözden geçirilmesi,-İl/İlçe Müdürlüklerince tutulan hayvan işletme sahiplerine ait varlık ve gelir bilgileri; Ziraat Bankasından tarımsal amaçlı kredi kullanımında, Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından arpa/yem desteği verilmesinde, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının genel sağlık sigortası ve diğer sosyal destek verilmesinde kullanılmakta olup, hatalı bilgilerin, ilgili kamu idarelerinin faaliyetlerinden müstahak olmayan kişilerin yararlanmasına neden

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 **Faks:** 0 (312) 420 24 76 **E-Mail:** cem.avsar@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA



50270

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

olabileceği de göz önünde bulundurularak, nokta kontroller sonucu tespit edilen olumsuz bulguların ilgili idarelerce paylaşılması için usul geliştirilmesi gibi) alınmıştır? Bu hususta bir ihmal ve kusur olduğunu düşünüyor musunuz? Tarafınızdan gerekli idari incelemeler yapılmış mıdır?

6. “Veteriner Biyolojik Ürün ve Hayvan Tanımlama Araçları Uygulamalarına İlişkin Gelirler ve Ticari Mallara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Ait Olduğu Yılda Yapılmaması”, bulgusuna ilişkin Raporda, “Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlükleri Döner Sermaye İşletme Birimleri tarafından alımı yapılarak, belirlenmiş bir ücret karşılığı yürütülen veteriner biyolojik ürün (aşılar) ve hayvan tanımlama araçlarının (küpeler) uygulanmasına ilişkin olarak; küpe, aşı bedelleri ve bunların uygulama ücretlerine ilişkin gelir ve stoklardan çıkış kayıtlarının, hizmetin verildiği tarihte değil, bu işlemler karşılığı borçlanan çiftçilere yapılacak destek ödemelerinden mahsup işlemi yoluyla tahsilat gerçekleştirildiğinde yapıldığı tespit edilmiştir.”, yer verilmiş ve devamında “Yapılan incelemede; il müdürlükleri döner sermaye işletme birimleri tarafından yapılan aşı ve küpe alımlarının ticari mallar hesabına kaydedildiği, aşılama ve küpeleme hizmetleri uygulandıktan sonra, veteriner biyolojik ürün ve hayvan tanımlama araçlarının bedelleri ile uygulama ücretlerinin tahsiline ilişkin usul ve esaslar hakkında tebliğ (2024/11) uyarınca, mahsuplaşma onayı veren hayvan sahiplerinden ne uygulama ücreti ne de küpe veya aşı ücreti adı altında herhangi tahsilat yapılmadığı, bu kişilerin bilgilerini içeren icmallerin oluşturularak Bakanlığa gönderildiği ve bu hizmetlere ilişkin bedellerin bu kişilere yapılacak ilk destek ödemesinden mahsup edilerek ilgili döner sermaye birimine gönderildiği ve gelir kaydı, maliyet kayıtları ve ticari mallar hesabından çıkışların nihayetinde bu aşamada yapıldığı tespit edilmiştir. Örneğin 2025 yılında yıl sonu itibarıyla, küpe bedeli, aşı bedeli ve uygulama ücreti olarak toplam 3.560.914.656,75 TL çiftçilerden bir alacak oluşmuş, ancak henüz destek ödemeleri yapılmadığından sadece bunun %51’lik kısmı olan 1.809.420.918,25 TL mahsuplaşma yoluyla tahsil edilmiştir.” söz konusu bu hizmetlerden doğan gelir ve alacakların hizmetin fiilen sunulduğu tarihte tahakkuk ettirilerek muhasebeleştirilmesi; ticari mallar hesabından çıkışların da aynı tarihte yapılması ve tahsilat gerçekleştiğinde ilgili alacak hesabının kapatılması hususunda bir çalışmanız var mıdır? Bu husus kamusal bir zarara yol açmakta mıdır?

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 **Faks:** 0 (312) 420 24 76 **E-Mail:** cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA